

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in valja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroško ulico št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ožnanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volilski shod v Slovenski Bistrici.

(Konec.)

Posebno v tem oziru so se razmere v Slovenje-bistriškem okraju v novejšem času nekoliko boljšale. Hvala gre za to našim rodoljubom, med katerimi imenuje gospod poslanec preč. gospoda kanonika in dekana Hajseka in vel. gospode župnike Lendovskega, Heržiča in Lenarta. Tem gre v prvi vrsti zahvala, da je sedaj v narodnih rokah okrajni zastop in okrajni solski svet! Hvala in slava njim! Da je gospod poslanec s temi besedami volilem iz srca govoril, pričalo je živahno odobravanje.

Končno je poročevalec še spregovoril o sedanjem splošnem političnem položaju. Podlaga o volilni reformi je grofu Taaffe-ju iz rok iztrgala vladno krmilo. Po tej volilni reformi bi hlapec in viničar imela isto volilno pravico kakor gospodar. Na Stajarskem imamo posebno v vinorodnih krajih občine, v katerih je dosti manj posestnikov, kakor n. pr. viničarjev. Poročevalec in njegovi tovariši, kakor tudi večina drugih poslancev, so torej nameravani volilni reformi ugovarjali, in posledica je bila, da je grof Taaffe odstopil. Presvetli vladar je potem imenoval ministerskim predsednikom pravičnega konservativca kneza Windischgraetza. Osnovala se je parlamentarna koalicija, kateri se je večina slovenskih poslancev pridružila, ker so bili prepričani, da bode nova vlada tudi našim zahtevam pravična, za kar jamči oseba ministerskega predsednika.

Slovenski poslanci so med drugim zahtevali in še zahtevajo osnovanje slovenskih paralel na celjski gimnaziji. Sedanji naučni minister Dr. Madeyski jim je to tudi obljubil, pa ne z gotovim obrokom in posebno ne že za tekoče šolsko leto, kakor se je govorilo in v nekaterih listih pisalo. Govornik je še sedaj prepričan, da se bode naši opravičeni zahtevi ustreglo. Če bi se pa ta nadeja ne izpolnila, potem bode vedel, kaj storiti; če se v proračunu za leto 1895 še ne bode oziralo na to našo zahtevo, ali če bi se dolična točka proračuna ne sprejela v proračunskem odseku ali v zbornici, potem izstopi takoj iz kluba konservativcev. S tem bodi zahtevi volilcev ustrezno, ali se pa bode s tem kaj doseglo v korist našemu narodu, je drugo vprašanje! Govornik končno obljubi, da mu bode tudi v bodoče pri njegovem delovanju edini smoter le duševni in gnotni prosphe slovenskega naroda.

V imenu volilcev se je kanonik in gospod Hajšek kot načelnik njegove zastopa zahvalil, kar temeljito in narodu tudi za storo na svetem

Resolucijo, katero je na to predlagal gosp. Peter Novak, glasi se tako-le:

»Z ozirom na to, da so slovenski državni poslanci le pogojno vstopili v koalicijo, da pa koaličijska vlada niti jednega teh pogojev, tičočih se Spodnjega Štajarja, ni izpolnila, z ozirom na to, da ne samo obljubljenih slovenskih paralel na Celjski nižji gimnaziji s pričetkom tekočega šolskega leta ni otvorila, ako ravno bi zato niti vinarja več ne potrosila, pač pa je na mesto dosedanjega objektivnega in pravičnega deželnega šolskega nadzornika gosp. Jarza nastavila prononzirane Nemca Linharta, od kojega ni pričakovati, da bi vodil ljudsko šolstvo slovenskega Spodnjega Štajarja po pedagoških načelih; slednjič gledé na to, da nima Spodnji Štajar, katerega prebivalstvo je po ogromni večini slovenske narodnosti, niti jednega posvetnega zastopnika v deželnem šolskem svetu, — izjavljajo danes zbrani volilci Slovenje-bistriškega okraja, da nimajo v sedanjo koaličijsko vlado nikakega zaupanja. — Zaradi izpolnitve svojih teženj, naj spodnje-štajarski slovenski državni poslanci izstopijo iz Hohenwartovega kluba, ali pa odložijo svoj mandat, da se pa na drugi strani vsi slovenski državni in deželni poslanci z vsemi postavnimi sredstvi za to potegujejo, da se ustanovi za Spodnji Štajar poseben oddelek deželnega šolskega sveta.«

To resolucijo so mnogi volilci sprejeli z živahnim odobravanjem. Zanimanje, s katerim so zbrani poslušali poročila poslancev, je jasni dokaz, da volilci ne samo radi v časnikih berejo o delovanju svojih poslancev, ampak da jih želé tudi osebno v svoji sredini videti, da zamorejo iz njihovih lastnih ust slišati, kaj so storili v prosepah njim zaupajočega ljudstva.

Gospod Dr. Radey je končno za se in za gospoda poslanca Robiča navzočim izrekal zahvalo za obilno udeležbo, za pristréni sprejem in za izrečeno zaupanje in je še enkrat obljubil, da bode ta oba poslancu tudi v bodoče imela pred očmi edino le gnotni in duševni napredek naroda, kateri ju je izvolil.

Mirovni sedniki

Ljudje se ... mislijo, ...

čini, če to predlaga dotični zbor. V področje mirovni sodnikov spadajo pravde do 40 kron ali 20 gl., ne vstevši troške in obresti in dovoljevanje mobilijarnih eksekucij na podlagi sodb mirovni sodnikov. Razven tega bodo ti sodniki prevzeli vsa opravila občinskih posredovalnih uradov. Mirovni sodniki bodo državni, ali brezplačni uradniki. Imenoval jih bode pravosodni minister na predlog višjesodnih predsednikov in sicer za dobo treh let. Mirovni sodnik zamore postati vsakdo, ki je star 30 let, ki zna pisati in brati ter more biti voljen v občinski zastop. Ničnostna pritožba zoper sodbo mirovnega sodnika je nedopustna; vendar pa more s sodbo nezadovoljna stranka v teku osmih dnij zahtevati, da se pravda odstopi rednemu sodišču v razsodbo.

To so glavne misli tega postavnega načrta o mirovni sodnikih. Ako ta načrt postane kedaj postava, bode s tem gotovo nekoliko olajšano okr. sodnijam, pa tudi prebivalstvu, posebno na kmetih: toda le takrat, ako bodo možje, izbrani za mirovne sodnike, skozi in skozi možje — poštenjaki!

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

V bogoslovju Kosar marljivo obiskuje tudi gospodarska predavanja in jih z najboljšim uspehom dovrši. Ležijo pa vsa šolska spričevala od 3. razreda ljudske šole sem pred nami, in koncem njegovih šolskih let se enkrat zatrdimo, da v vseh ni najti nobenega družega reda, kakor izvrstnega.

III. Kosar novomašnik in kaplan.

Lavantinski bogoslovci imeli so tačas svoje šole še v Celovcu. Bili so torej za nje dnevi največjega veselja, kedar so prišli po dovršenem bogoslovju v Šent-Andraž k svojemu škofu na posvečenje. Med prvimi, katere je Slomšekova škofovska roka posvetila (l. 1846), bil je tudi Kosar. Posvečenci bivali so tiste dni prav v škofovem dvorcu in so tudi obedovali pri knežji mizi. Kosar se hvaležno spominja tistih srečnih ur in piše: »Ob prihodu povedali so nam škof hišni in dnevni red; skoro ves čas bil je razdeljen med nauke in molitve. Pri mizi vedeli so kaj kratkočasnega povedati, in če so nas v vrtu srečali, razlagali so nam prijazno imena krajev in cerkev okolice. Vse molitve so z nami opravljali in med molitve lepe nauke za prihodnje življenje vpletali. Večer smo imeli v njihovi kapelici večerno molitev, ki se je končala z litanijami in blagoslovom. Ko se nismo upali pri blagoslovu pesmi zapeti, zadoni nenadoma s kora škofov čisti in mili glas, in vsi smo radostno za njimi peli: Sveto, sveto».

Večer pred subdijakonatom pokličejo škof Kosarja kakor tudi druge posvečence na razgovor. V prijaznem pogovoru se enkrat preskušajo njegov poklic. Pobožnega mladika obhaja neki sveti strah stopiti v svestišče: »Kaj moreš ti, škof?« Toda škof ga opo-
 ... moreš ti, škof?« Toda škof ga opo-
 ... moreš ti, škof?« Toda škof ga opo-
 ... moreš ti, škof?« Toda škof ga opo-

dosti čakati do 15. septembra, dokler ni dovršil svojega 23. leta.

Začetkom mesca septembra se torej zopet poda v Šent-Andraž, kjer je bil v nedeljo po mali Gospojnici v stolnici slovesno v mašnika posvečen. Nikdar nam ni mogel dosti dopovedati, kako se je te presrečne dneve grel v solnce vroče ljubezni svojega višjega pastirja. Ko Kosar odhaja, še enkrat stopi pred svojega škofa, da si sprosi njegovega blagoslova. Slomšek mu podaja za slovo: »Priročno knjigo za duhovnike« od sv. Alfonza Ligv., v katero so lastnoročno zapisali besede: »Opominjam te, da obujaš milost božjo, katera je v tebi po pokladanju mojih rok. (II. Tim. 1, 6.) — Preljubljenemu mašniku Franu Kosar — Anton Martin, škof.«

V spomin † župnika Andreja Repiča.

(Konec.)

Ni bilo skoraj leta, da ne bi kaj storili za katero cerkev. Kmalu, ko so prišli v Kapele, čakale so jih sitnosti in mnogo dela. L. 1870. je namreč strela vdarila v zvonik podružnice Sv. Trojice in ga popolnoma z zvonovi vred uničila. Z radovoljnimi doneski župljanov se jim je posrečilo, da so preskrbeli res lep zvonik in še precej dobre zvonove l. 1876. Tega leta je bila tudi farna cerkev »Marije Jezerske« lepo poslikana, da se je cerkev na prijaznem gričku vsakemu dopadla, kdor jo je ogledal. Opomniti je treba, da so si mnogo prizadevali, da je bila blagoslovljena kapelica sv. Križa in da se sme v njej maševati.

Tu pa zadene Kapelsko faro hud udarec dne 9. novembra 1880. Tega dne je namreč potres, ki se je potem večkrat ponavljal, zagrebško stolno cerkev močno poškodoval in tudi kapelska farna cerkev je mnogo trpela. Bilo bi predolgo, tukaj na tanko popisovati, koliko naporov so morali gosp. župnik premagati, koliko sitnih pisarij so imeli, da se jim je posrečilo, gosposko pridobiti za popraviljanje cerkve. Mož, kojega je poslalo e. kr. okrajno glavarstvo, se ni niti v cerkev upal ter je predlagal, naj se farna cerkev do tal podere in bližnja podružnica Sv. Trojice služi kot farna cerkev. Tudi cesarski namestnik je prišel še istega leta ter si je ogledal cerkev — tudi ta ni bil za to, da bi se nova cerkev zidala ali vsaj stara poškodovana popravila. Zdaj so si gosp. župnik prizadevali, da so rešili povoljno sitno nalogo, poklicali so najprej izvedene italijanske zidarske mojstre in jih vprašali za svet; ti so cerkev pregledali in spoznali, da se mora le zvonik in tretji del cerkve podreti, ostali zid je pa še dovolj močen. Gospod so imeli zopet mnogo pisarij, da so pridobili gosposko za to namero; istega leta so podrli zvonik, ali cerkev je ostala nedotaknjena cela štiri leta. Leta 1884. so začeli cerkev popravljati. Mnogo so si prizadevali tudi, da je Kapelska občina le polovico stroškov (5150 gl.) za popraviljanje cerkve imela plačati. Pobirali so tudi radovoljnih doneskov po celi škofiji in res znatno svoto v kratkem času nabrali. Tako so l. 1884. 30. novembra cerkev dogotovili, blagoslovili so jo sedanji braslovski gospod dekan, velečastiti gosp. M. Stokias.

Ako ne bi bili storili rajni gospod župnik nič drugega, kakor da so v kljub mnogim oviram (tudi nekotji domači tarani so jim pri popraviljanju cerkve hudo nasprotni) farno cerkev pozidali in dostojno okrasili, vsakemu dopade, pridobili so s tem veliko kaj na zemlji je bilo njihovo — ni hudobni svet — ne — se je pri cer — storili.